

B | S | T The Black Sea Trust
for Regional Cooperation
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Здійснено в рамках проекту "Підвищення рівня поінформованості людей поважного віку – шлях до запобігання та мінімізації наслідків пандемії COVID-19", реалізується ГО "Суспільство і право" і наданий Чорноморським фондом регіонального співробітництва (проект Німецького фонду Маршалла США) за фінансової підтримки Європейського Союзу.

ЗМІСТ

Вступ

Частина 1. Засади проведення дослідження

1.1. Методологія дослідження

1.1.1. Мета дослідження

1.1.2. Вибірка

1.1.3. Опис інструменту дослідження

1.1.4. Організація дослідження

1.2. Учасники дослідження.

Соціально-демографічний паспорт.

Частина 2. Результати дослідження

Частина 3. Висновки та рекомендації

Список скорочень та аббревіатур

Список діаграм

Зразок анкети для опитування

ВСТУП

Дане опитування проводилося в рамках проекту ГО «Суспільство і право» «Підвищення рівня поінформованості людей поважного віку – шлях до запобігання та мінімізації наслідків пандемії COVID-19», за підтримки Чорноморського фонду з питань регіонального співробітництва та Німецького фонду Маршалла (США).

Україна входить до 30 країн світу з високою часткою осіб віком 60 років і старших: у 2015 році вона становила 21,8 %, а частка людей віком 65 років і старших – 15,5% від загальної чисельності населення. Згідно з національним демографічним прогнозом, до 2025 року частка осіб віком понад 60 років становитиме 25% загальної кількості населення, віком 65 років і старших – 18,4 %, до 2030 року – понад 26% і понад 20 % відповідно.

У 2018 році КМУ (розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2018 р. № 688-р.) схвалено план заходів з реалізації «Стратегії державної політики з питань

здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року».

Основні виклики, пов'язані зі старінням у нашій країні, стосуються сфери публічних фінансів, функціонування ринку праці, системи охорони здоров'я, розвитку соціальних та освітніх послуг.

Однак, у зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції COVID-19, люди поважного віку в Україні опинилися у вкрай важкому становищі та ізоляції. Вони є основною групою ризику. Останні події в світі і в Україні показали глобальний вплив медійного простору на людину і суспільство, коли через ЗМІ формуються необхідні погляди та дії.

Проте, в умовах викликів сьогодення ЛПВ повинні отримувати доступ до перевіреної інформації з достовірних джерел та повинні мати можливість отримувати актуальні освітні послуги.

Частина 1. Засади проведення дослідження

1.1. Методологія дослідження

1.1.1. Мета дослідження

Метою дослідження було визначення потреб людей поважного віку в актуальній інформації, пов'язаній з поширенням пандемії COVID-19, а також з'ясування освітніх потреб ЛПВ в умовах викликів сьогодення.

1.1.2. Вибірка

В рамках дослідження було опитано 151 особу з числа людей поважного віку з різних регіонів України.

1.1.3. Опис інструменту дослідження

Анкета, що була використана у дослідженні складається із 10-ти запитань. Зразок використаної анкети додано до звіту у додатку 1.

1.1.4. Організація дослідження

Організація дослідження полягала у розробці анкети для опитування ЛПВ, онлайн-опитування ЛПВ, аналізі отриманої інформації та підготовці аналітичного звіту. Опитування проводилося он-лайн завдяки google-form.

1.2. Учасники дослідження

Учасниками дослідження були люди поважного віку з різних областей України. Кількість респондентів, які взяли участь в опитуванні – 151 особа.

Соціально-демографічний паспорт респондентів

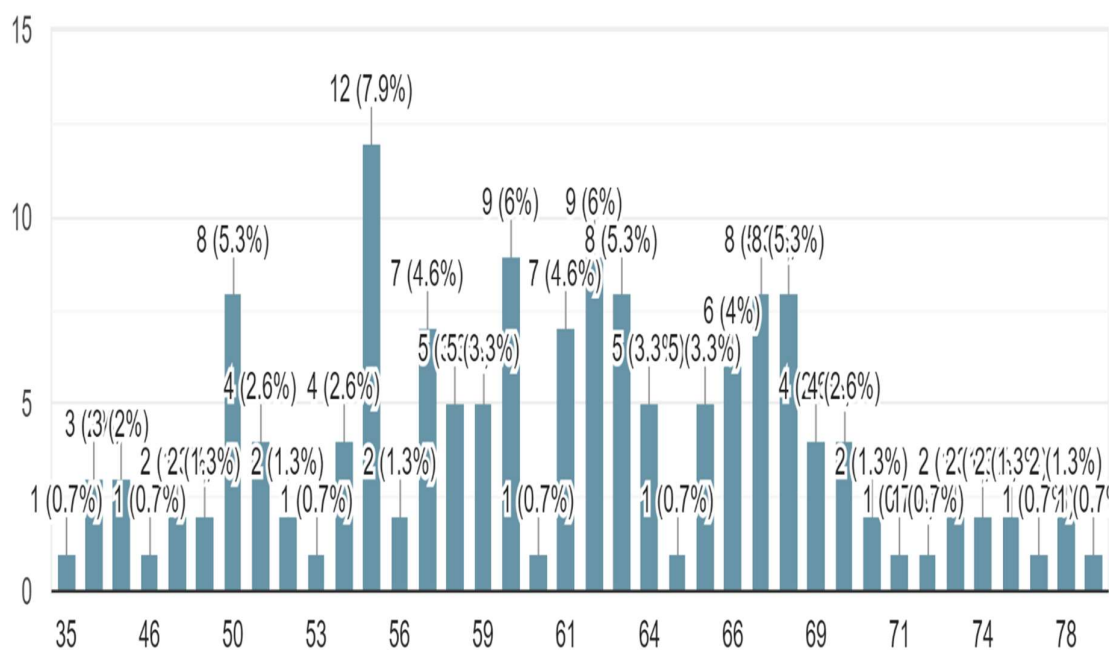
1. Вік респондентів

Вік респондентів коливається від 35 років до 81 року, проте найбільший відсоток учасників, які взяли участь в опитуванні (майже 80 %) знаходяться у вікових межах від 50 до 70 років. Найбільша кількість (7.9 %) респондентів зазначили вік – 55 років, 12 % респондентів вказали свій вік відповідно 60 та 62 роки (по 6 % від загальної кількості опитаних) та 21,2 % респондентів – 50, 63, 67, 68 років відповідно (по 5, 3% від загальної кількості опитаних).

Діаграма 1. Розподіл респондентів за віком

1. Вкажіть, будь ласка, Ваш вік

151 responses

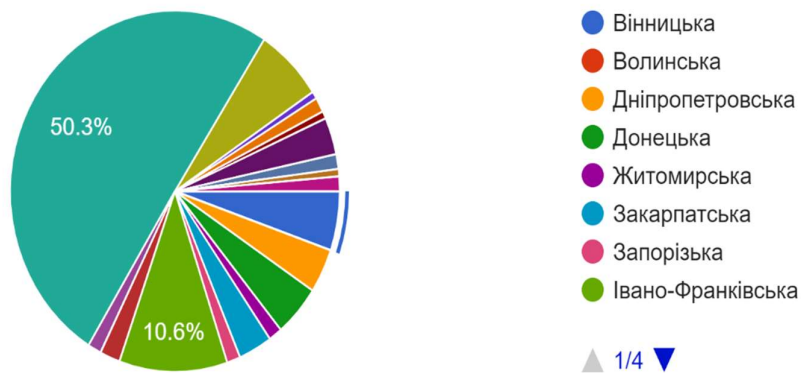
2. Регіон проживання

Учасники опитування проживають у 18-областях України (Львівська, Івано-Франківська, Миколаївська, Вінницька, Донецька, Дніпропетровська, Закарпатська, Сумська, Київська, Житомирська, Запорізька, Луганська, Полтавська, Харківська, Чернівецька, Одеська, Рівненська, Хмельницька області).

Найбільша кількість респондентів (50,3%) проживає у Львівській області; 10,6% опитаних проживають у Івано-Франківській області; 6,6 % респондентів проживають в Миколаївській області; 5,3% респондентів проживає у Вінницькій області; 4,6 % - у Донецькій, 4% - у Дніпропетровській, 3,3% - у Сумській, 3,3 – у Закарпатській областях відповідно.

2. Вкажіть, будь ласка область, де Ви проживаєте

151 responses

Діаграма 2 . Розподіл респондентів за регіонами проживання

Частина 2. Результати дослідження

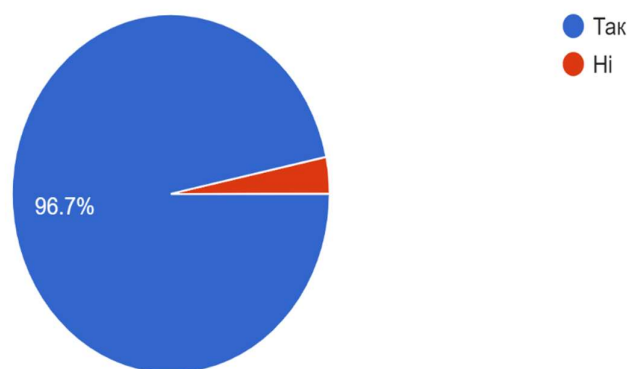
Питання 2.

Вкажіть, будь ласка, чи цікавитеся, Ви новою інформацією, пов'язаною з поширенням пандемії «COVID-19»?

Серед опитаних респондентів 96,7 відсотків зазначили, що цікавляться новою інформацією, що пов'язана з поширенням коронавірусної інфекції.

7. Вкажіть, будь ласка, чи цікавитеся, Ви новою інформацією, пов'язаною з поширенням пандемії пандемії «COVID-19»?

151 responses

Діаграма 3. Зацікавленість респондентів новою інформацією, пов'язаною з поширенням COVID-19

Питання 3.

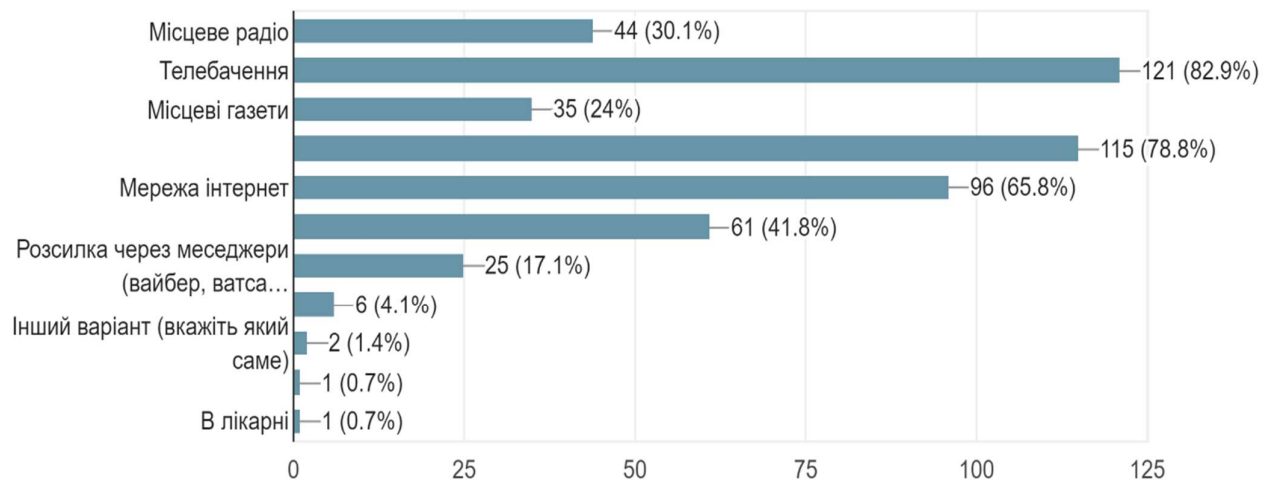
Якщо відповідь «ТАК», то зазначте, будь ласка, джерела отримання інформації з переліку.

Основним джерелом отримання інформації серед респондентів, що зацікавлені в отриманні нової інформації про поширення COVID 19 (82,9 % від загальної кількості, що відповіли «Так» на попереднє запитання) є телебачення, також 78,8 % респондентів, що зацікавлені в отриманні нової інформації, отримують її через особисте спілкування, а 65,8% респондентів отримують інформацію з мережі Інтернет, 41,8% отримують інформацію з соціальних мереж, 30,1 % - з місцевого радіо, 24% - з місцевих газет, 17,1 % - з розсилки через месенджери.

Незначний відсоток респондентів (близька 1 відсотка опитаних респондентів) отримують інформацію з джерел МОЗ та закладів охорони здоров'я.

8. Якщо ТАК, то зазначте, будь ласка, джерела отримання інформації з переліку. Вкажіть, всі можливі варіанти відповідей.

146 responses

Діаграма 4. Розподіл отримання інформації, пов'язаної з поширенням COVID-19 по джерелах

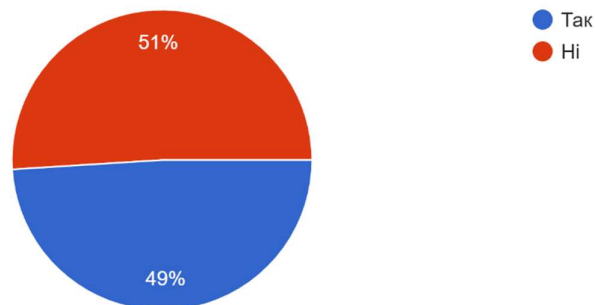
Питання 4.

На вашу думку, чи інформація, яку Ви отримуєте з різних джерел є достовірною та актуальною?

Серед загальної кількості опитаних респондентів 51 % вважає, що отримана інформація з зазначених у попередньому питанні джерел, є достовірною та актуальною. Проте, 49 % опитаних респондентів зазначили, що отримана інформація не є достовірною та актуальною.

9. На вашу думку, чи інформація, яку Ви отримуєте з різних джерел є достовірною та актуальною?

151 responses

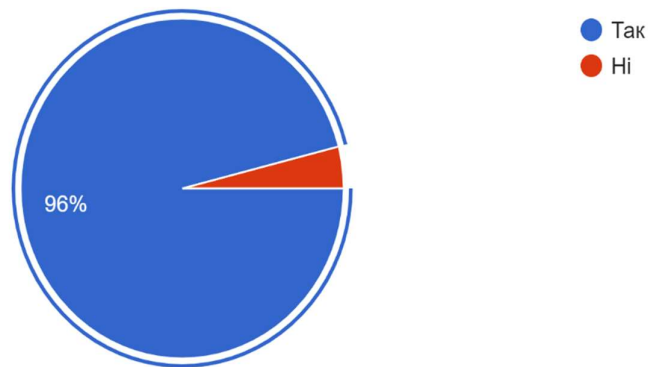
Діаграма 5. Достовірність та актуальність отриманої інформації, пов'язаною з поширенням COVID-19

Питання 5.

Чи було б для Вас корисним та актуальним отримання достовірної офіційної та актуальної інформації, яка б поширювалася через єдину он-лайн платформу для людей поважного віку?

Серед опитаних респондентів 96 % відповіли, що є зацікавлені в отриманні актуальної та достовірної інформації для людей поважного віку через єдину он-лайн платформу для ЛПВ.

10. Чи було б для Вас корисним та актуальним отримання достовірної офіційної та актуальної інформації, яка б поширювалася через єдину он-лайн платформу для людей поважного віку?
151 responses

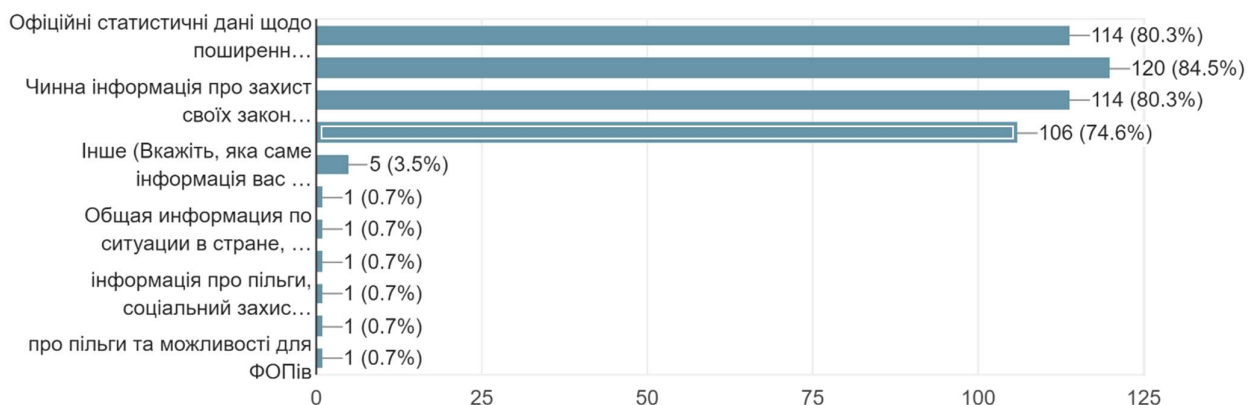
Діаграма 6. Актуальність отримання інформації через єдину он-лайн платформу для ЛПВ

Питання 6.

Якщо ваша відповідь ТАК, то зазначте яка саме інформація була б для вас корисною та актуальною, у зв'язку з поширенням пандемії «COVID-19» та запобігання її наслідкам. Зазначте, будь ласка з переліку нище всі можливі варіанти відповідей.

Найбільшу зацікавленість серед опитаних (84,5%) становить актуальна інформація про запобігання коронавірусної інфекції, також по 80,3% респондентів зацікавлені в отриманні офіційних статистичних даних щодо поширення пандемії з офіційних джерел (ВОЗ, КМУ, ВР, органи місцевого самоврядування тощо) та чинної інформації про захист своїх законних прав та доступ до публічної інформації в умовах пандемії відповідно. Також значний відсоток (74,6%) зазначили, що зацікавлені в отриманні актуальної інформації про діяльність правозахисних організацій та ОГС з різних регіонів України, які працюють з людьми поважного віку. Проте, незначна кількість респондентів (близько 6%) зазначила, що зацікавлені в отриманні іншої актуальної інформації щодо професійного встановлення діагнозу, інформації про людей, які подолали вірус, інформації про загальну ситуацію в країні, про пільги та соціальні гарантії, про пільги для фізичних осіб-підприємців.

11. Якщо ваша відповідь ТАК, то зазначте яка саме інформація була б для вас корисною та актуальною, у зв'язку з поширенням пандемії «С...ереліку нище всі можливі варіанти відповідей.
142 responses

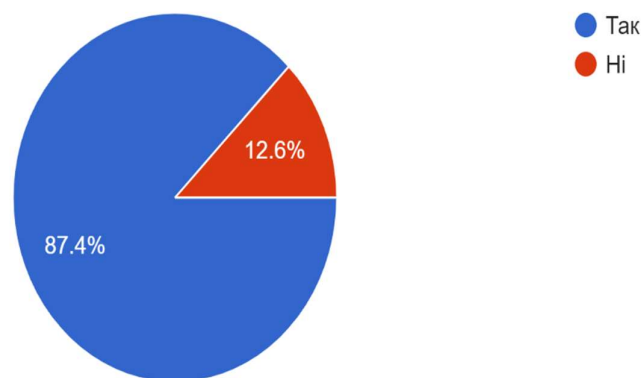
Діаграма 7. Види актуальної інформації у зв'язку з поширенням COVID-19

Питання 7.

Чи хотіли б ви взяти участь у вебінарах на актуальні теми для людей поважного віку?

Серед опитаних респондентів 87,4 % зазначили, що мають зацікавленість взяти участь у вебінарах на актуальні теми для людей поважного віку.

12. Чи хотіли б ви взяти участь у вебінарах на актуальні теми для людей поважного віку?
151 responses

Діаграма 8. Участь у вебінарах для ЛПВ

Питання 8.

Якщо ваша відповідь ТАК, зазначте, будь ласка, з переліку нижче варіанти відповідей щодо ваших освітніх потреб.

Опитаних респондентів найбільше зацікавила тема «Механізми захисту прав людини» (89,1 %). Тема «Поширення інформації через мас-медіа зацікавила 65,6 % опитаних респондентів, тема «Участь у прийнятті рішень на місцевому рівні» зацікавила 64,1 % опитаних респондентів, тема «Доступ до публічної інформації» - 52,3 % опитаних респондентів. Проте респонденти зазначили інші теми, які їх цікавлять, а саме: психологічні аспекти самореалізації, соціальний захист, як відкрити власний бізнес, та інші.

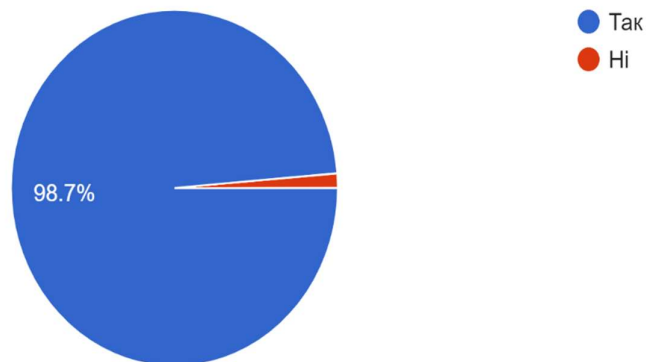
Діаграма 9. Актуальні теми для навчань ЛПВ

Питання 9.

Чи хотіли б Ви знати про те, як розрізнити фейкову інформацію від правдивої?

Серед опитаних респондентів 98,7 % хочуть знати як відрізнити фейкову інформацію від правдивої.

14. Чи хотіли б Ви знати про те, як розрізнити фейкову інформацію від правдивої?
151 responses

Діаграма 10. Зацікавленість у відмінностях фейкової та правдивої інформації

Питання 10.

Яку ще інформацію для людей поважного віку Ви б хотіли бачити на платформі для людей поважного віку? Ваші пропозиції.

Відповіді респондентів:

- про те, де люди поважного віку можуть отримати необхідну інформацію про COVID 19
- цікавлять навчальні програми
- про здоров'я, робота на дому
- що робить влада центральна та місцева щодо захисту старших людей від COVID 19
- як правильно захиститися від пандемії? Люди які перехворіли, який вони мають соціальний захист та підтримку?
- правові аспекти в наданні допомоги та захист своїх при захворюваннях на COVID19.
- вебінари, тренінги
- інформацію про навчальні можливості
- освітні можливості для старших людей
- Про різноманітні заходи, які відбуваються у містах партнерах.
- як захистити себе під час пандемії
- Здоровий спосіб життя
- Як в сільських населених пунктах люди старшого віку можуть навчатися впродовж життя
- Зміни в законодавстві
- Які громадські організації працюють з людьми поважного віку по різних містах
- Можливості для старших людей
- Інформацію щодо вакцинації від Ковід
- Розробити комплексну національну програму здорового способу життя і підвищення імунітету, в т. ч. для людей поважного віку.
- Психологічні питання
- навчити сплачувати комунальні платежі з комп. або смартфона, навчити замовляти ліки через інтернет, подавати інформацію про пільги для людей старшого віку, про ОСББ,
- Акції, права, пільги

- Участь людей поважного віку в розробці і реалізації заходів органів місцевого самоврядування з проблемних питань, які виникають у людей похилого віку.
- Про пенсійні нарахування
- цікавлять освітні програми для людей поважного віку
- Статистика смертності та виліковування
- Спільноти до яких можна долучитися.
- культурні заходи / партнерство/ гаряча лінія/ добрі справи /фандрайзинг
- Про громадські організації в моєму регіоні які працюють з людьми старшого віку
- Як захиститися від онлайн шахраїв
- Щоб була можливість ознайомлюватися з інформацією для незрячих
- Мобільна грамотність
- Арт-терапія для людей поважного віку
- Гарячі лінії
- Психологічна підтримка людей поважного віку
- Інформацію про різноманітні навчання для людей поважного віку (офлайн і онлайн)
- Усе цікаво. Буду по можливості долучатися до заходів та ознайомлюватися з інформацією.
- Захист майнових прав людей поважного віку
- інформація що стосується здоров'я старших людей та його підтримки
- відеоуроки про те як користуватися різними програми в телефонах для людей поважного віку
- інформація про культурні заходи, вистави, концерти, фестивалі
- актуальну інформацію про заходи для старших у місті
- Соціальні пільги
- Різного роду правова інформація
- Приватизація землі
- Пільги для пенсіонерів
- Здоровий спосіб життя
- Психологічна підтримка
- психологічна підтримка людей старшого віку при пандемії
- Спадщина
- Про спадкування
- Скарга на органів влади
- Приватизація землі, субсидії
- Пільги

- Можливості для працевлаштування для старших людей
- Працевлаштування людей поважного віку
- Субсидії, приватизація землі, спадкування
- Як розрізнити правдиву інформацію від фейкової
- Створення та подання петицій
- конкурси, фестивалі для людей поважного віку
- Оплата комунальних послуг онлайн
- Де можна пройти навчання комп'ютера та смартфона людей поважного віку
- Навчання для людей поважного віку різним програмам
- Безпека в інтернеті, як захиститися від шахраїв
- Навчання людей поважного віку комп'ютеру та інтернету
- Субсидії
- Працевлаштування після 50
- Пільги вчителів
- ОСББ
- Спадкування, договір довічного утримання та дарування
- Як зареєструвати громадську організацію
- Пільги багатодітним сім'ям

Частина 3.

Висновки та рекомендації

Аналізуючи отримані дані дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Люди поважного віку, в переважній більшості, цікавляться новою, актуальною інформацією, що пов'язана з поширенням COVID-19 та подоланням її наслідків.
2. Найбільш поширеними джерелами отримання інформації про COVID-19 серед людей поважного віку є телебачення, особисте спілкування. Також ЛПВ отримують інформацію, але, в дещо меншій мірі, з мережі Інтернет, соціальних мереж, місцевого радіо, місцевих газет та з розсилки через месенджери.
3. Лише половина опитаних респондентів вважає, що отримана з різних джерел інформація про поширення COVID-19 є достовірною.
4. Практично всі опитані респонденти зазначили, що зацікавлені в отриманні інформації про поширення

COVID-19 та подолання наслідків пандемії через функціонування єдиної он-лайн платформи для людей поважного віку.

5. Найбільш актуальною інформацією, яку хочуть отримувати люди поважного віку завдяки роботі єдиної платформи є інформація про запобігання коронавірусної інфекції, офіційні статистичні дані щодо поширення пандемії з офіційних урядових джерел (ВОЗ, КМУ, ВР), чинна інформація про захист прав та доступ до публічної інформації в умовах пандемії, актуальна інформація про діяльність правозахисних організацій та ОГС з різних регіонів України, які працюють з людьми поважного віку.
6. Переважна більшість опитаних респондентів мають бажання брати участь у навчальних вебінарах на актуальні теми для людей поважного віку.
7. Люди поважного віку мають потреби взяти участь у вебінарах на теми: «Механізми захисту прав людини», «Участь у прийнятті рішень на місцевому рівні», «Поширення інформації через мас-медіа», «Доступ до публічної інформації» та інші.
8. Люди поважного віку, в переважній більшості, хочуть знати як відрізнити фейкову інформацію від правдивої.

9. Респонденти запропонували додаткові теми для інформаційного наповнення єдиної онлайн-платформи для людей поважного віку, а саме: проведення навчальних програм, вебінарів та тренінгів на актуальні теми; правова допомога для ЛПВ; інформація про діяльність ОГС в регіонах, що працюють з ЛПВ;

поширення актуальної інформації з офіційних джерел про COVID-19 та подолання наслідків пандемії; психологічна підтримка ЛПВ в умовах пандемії; інформація про можливості участі ЛПВ у прийнятті рішень на місцевому рівні, чинна інформація про пільги, субсидії та соціальні гарантії для ЛПВ.

Список скорочень та абревіатур

ЛПВ - Люди поважного віку

ОГС – організації громадянського суспільства

ЗМІ – засоби масової інформації

ОМС – органи місцевого самоврядування

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я

ВООЗ - Всесвітня організація охорони здоров'я

КМУ – Кабінет міністрів України

ВР – Верховна рада України

Список діаграм

- Діаграма 1. Розподіл респондентів за віком
- Діаграма 2 . Розподіл респондентів за регіонами проживання
- Діаграма 3. Зацікавленість респондентів новою інформацією, пов'язаною з поширенням COVID-19
- Діаграма 4. Розподіл отримання інформації, пов'язаної з поширенням COVID-19 по джерелах
- Діаграма 5. Достовірність та актуальність отриманої інформації, пов'язаною з поширенням COVID-19
- Діаграма 6. Актуальність отримання інформації через єдину он-лайн платформу для ЛПВ
- Діаграма 7. Види актуальної інформації у зв'язку з поширенням COVID-19
- Діаграма 8. Участь у вебінарах для ЛПВ
- Діаграма 9. Актуальні теми для навчань ЛПВ
- Діаграма 10. Зацікавленість у відмінностях фейкової та правдивої інформації

ДОДАТОК 1. Зразок анкети для онлайн-опитування

Шановні пані та панове!

Запрошуємо Вас взяти участь в опитуванні щодо поширення актуальної інформації та освітніх потреб для людей поважного віку. Дане опитування проводиться в рамках проекту «Підвищення рівня поінформованості людей поважного віку – шлях до запобігання та мінімізації наслідків пандемії COVID-19», який реалізовує ГО «Суспільство і право» за підтримки Чорноморського фонду з питань регіонального співробітництва та Німецького фонду Маршалла (США). Опитування має на меті визначити потреби людей поважного віку в актуальній інформації, пов'язаною з поширенням пандемії COVID-19, а також з'ясувати освітні потреби людей поважного віку в умовах викликів сьогодення.

Вся інформація, надана Вами є конфіденційною та буде використана лише в узагальненому вигляді.

1. Соціально-демографічний паспорт

1.1. Вкажіть, будь ласка, Ваш вік _____

1.2. Вкажіть, будь ласка населений пункт, де Ви проживаєте:

Область _____

Населений пункт (місто/село) _____

1.3. Контактна інформація

Прізвище та ім'я _____

E-mail _____

Контактний телефон _____

2. Вкажіть, будь ласка, чи цікавитеся, Ви новою інформацією, пов'язаною з поширенням пандемії «COVID-19»?

ТАК НІ

3. Якщо ТАК, то зазначте, будь ласка, джерела отримання інформації з переліку. Вкажіть, всі можливі варіанти відповідей.

Місцеве радіо

Телебачення

Місцеві газети

Через особисте спілкування з родичами, друзями, колегами

мережа Інтернет

соціальні мережі (Фейсбук, тощо)

розсилка через меседжери (вайбер, ватсап, тощо)

запити для отриманні інформації в органах місцевої влади та органах місцевого самоврядування

інший варіант (вкажіть який саме) _____

4. На вашу думку, чи інформація, яку Ви отримуєте з різних джерел є достовірною та актуальною?

ТАК НІ

Обґрунтуйте, будь ласка, свою відповідь _____

5. Чи було б для Вас корисним та актуальним отримання достовірної офіційної та актуальної інформації, яка б поширювалася через єдину он-лайн платформу для людей поважного віку?

ТАК НІ

6. Якщо ваша відповідь ТАК, то зазначте яка саме інформація була б для вас корисною та актуальною, у зв'язку з поширенням пандемії «COVID-19» та запобігання її наслідкам. Зазначте, будь ласка з переліку нище всі можливі варіанти відповідей.

Офіційні статистичні дані щодо поширення пандемії з офіційних джерел (ВОЗ, КМУ, ВР, органи місцевого самоврядування тощо)

Актуальна інформація про запобігання коронавірусної інфекції

Чинна інформація про захист своїх законних прав та доступ до публічної інформації в умовах пандемії

Актуальна інформація про діяльність правозахисних організацій та ОГС з різних регіонів України, які працюють з людьми поважного віку

Інше (Вкажіть, яка саме інформація вас цікавить) _____

7. Чи хотіли б ви взяти участь у вебінарах на актуальні теми для людей поважного віку?

ТАК НІ

8. Якщо ваша відповідь ТАК, зазначте, будь ласка з переліку нище варіанти відповідей щодо ваших освітніх потреб.

- Механізми захисту прав
- Поширення інформації через мас-медіа
- Участь у прийнятті рішень на місцевому рівні
- Доступ до публічної інформації
- Інше (вказіть, що саме) _____

9. Чи хотіли б Ви знати про те, як розрізнити фейкову інформацію від правдивої?

ТАК НІ

10. Яку ще інформацію для людей поважного віку Ви б хотіли бачити на платформі для людей поважного віку? Ваші пропозиції.